



ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
**КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА «КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА
АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»
(КМАТ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ)**

УХВАЛЕНО

Рішенням Вченої ради
Коледжу хореографічного мистецтва
«КМАТ імені Сержа Лифаря»

Протокол № 5 від 26.06.2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Коледжу хореографічного
мистецтва «КМАТ імені Сержа
Лифаря»

Вячеслав КОЛОМІЄЦЬ



26 червня 2026 р.

**ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ
РОБОЧА ПРОГРАМА**

освітнього компонента

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва

галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Обговорено та рекомендовано до використання у освітньому процесі на засіданні кафедри теоретичних дисциплін (протокол № 7 від 25.06.2026 р.)

Обговорено та рекомендовано до використання в освітньому процесі на засіданні Навчально-методичної ради КМАТ імені Сержа Лифаря (протокол № 6 від 24.06.2026 р.)

Укладач: Гук Л.В., викладач кафедри теоретичних дисциплін КМАТ імені Сержа Лифаря.

Викладач: Гук Л.В., викладач кафедри теоретичних дисциплін КМАТ імені Сержа Лифаря.

Основи національного спротиву. Робоча програма освітнього компонента першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Уклад.: Гук Л.В. – К.: КМАТ імені Сержа Лифаря, 2026 р. – 25 с.

ЗМІСТ

1. Опис освітнього компонента	4
2. Мета та завдання освітнього компонента	5
3. Структура освітнього компонента	9
4. Теми для самостійного опрацювання	10
5. Програма освітнього компонента	11
6. Питання до заліку	18
7. Методи та форми навчання	19
8. Методи оцінювання та контролю	20
9. Оцінювання результатів навчання	21
10. Методичні вказівки та умови навчання	22
11. Рекомендована література	24

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, ступінь вищої освіти	Характеристика освітнього компонента
		Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Цикл загальної підготовки
	Спеціальність В6 Перформативні мистецтва	Рік підготовки:
		2-й
Загальна кількість годин –90		Семестр
		4-й
	Рівень вищої освіти Бакалавр	Лекції
		60 год.
		Практичні
		60 год.
		Самостійна робота
		30 год.
		Вид контролю: залік у 4 семестрі

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання - 60% / 40%.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента «**Основи національного спротиву**» є формування у здобувачів вищої освіти готовності до свідомого виконання громадянського обов'язку щодо захисту України, набуття знань про правові, організаційні та практичні засади національного спротиву, розвиток психологічної стійкості, відповідальності, дисциплінованості, а також оволодіння практичними навичками безпечної поведінки, домедичної допомоги, орієнтування, комунікації та дій у надзвичайних, кризових і воєнних ситуаціях.

Курс спрямований на формування культури безпеки, відповідального ставлення до власного життя і здоров'я, готовності до колективної взаємодії в умовах загроз, а також усвідомлення ролі кожного громадянина у забезпеченні національної безпеки та стійкості держави.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента є:

- **Формування громадянської відповідальності та національної свідомості.** Сформувати розуміння конституційного обов'язку громадянина щодо захисту незалежності, суверенітету й територіальної цілісності України, усвідомлення ролі національного спротиву у забезпеченні безпеки держави.
- **Засвоєння правових основ національного спротиву.** Ознайомити здобувачів освіти із законодавчими, організаційними та функціональними засадами системи національного спротиву, міжнародного гуманітарного права та нормами поведінки в умовах збройного конфлікту.
- **Формування практичних навичок безпечної поведінки.** Навчити діяти у надзвичайних, кризових і воєнних ситуаціях, оцінювати ризики, приймати обґрунтовані рішення та дотримуватися правил особистої й колективної безпеки.
- **Опанування основ домедичної допомоги.** Сформувати практичні вміння надання домедичної допомоги постраждалим відповідно до сучасних алгоритмів, застосовувати засоби індивідуальної аптечки та діяти до прибуття спеціалізованої медичної допомоги.
- **Розвиток психологічної стійкості.** Сприяти формуванню навичок саморегуляції, стресостійкості, емоційного контролю та ефективної поведінки в екстремальних умовах.
- **Формування навичок орієнтування та комунікації.** Розвинути здатність орієнтуватися на місцевості, користуватися сучасними навігаційними засобами та засобами зв'язку, ефективно взаємодіяти в команді під час виконання спільних завдань.
- **Оволодіння основами мінної та цивільної безпеки.** Сформувати знання щодо розпізнавання потенційних небезпек, правил поводження з вибухонебезпечними предметами, засобів індивідуального захисту та алгоритмів дій у разі застосування зброї масового ураження.
- **Формування навичок автономного виживання.** Навчити здобувачів освіти основам забезпечення життєдіяльності, організації безпечної перебування та виживання в екстремальних умовах.

● **Підготовка до відповідальних дій у складі колективу.** Розвинути дисциплінованість, відповідальність, готовність до взаємодії, взаємодопомоги та виконання визначених завдань в інтересах захисту життя, здоров'я людей і безпеки суспільства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- правові та організаційні засади національного спротиву України;
- основні положення міжнародного гуманітарного права;
- алгоритми надання домедичної допомоги та основи тактичної медицини;
- правила безпечної поведінки під час надзвичайних, кризових і воєнних ситуацій;
- основи мінної безпеки, цивільного захисту та дій у разі застосування зброї масового ураження;
- принципи психологічної саморегуляції, ефективної комунікації та взаємодії в команді;
- основи орієнтування на місцевості, використання сучасних засобів навігації та зв'язку.

вміти:

- діяти відповідно до вимог безпеки у надзвичайних, кризових і воєнних ситуаціях;
- надавати домедичну допомогу постраждалим до прибуття медичних працівників;
- застосовувати навички особистої та колективної безпеки;
- орієнтуватися на місцевості та користуватися сучасними навігаційними засобами;
- ефективно взаємодіяти в команді, підтримувати психологічну стійкість та приймати обґрунтовані рішення в умовах підвищеного ризику;
- застосовувати набуті знання для захисту життя, здоров'я людей та забезпечення громадської безпеки.

Опанування освітнім компонентом сприяє формуванню наступних компетентностей:

загальні компетентності:

ЗК07 Здатність діяти в умовах надзвичайних, кризових і воєнних ситуацій, проявляти психологічну стійкість, відповідальність, дисциплінованість, готовність до колективної взаємодії та практичного виконання завдань, спрямованих на захист життя, здоров'я, безпеки людини й суспільства.

Опанування освітнім компонентом сприяє наступним результатам навчання:

ПР24 Демонструвати знання правових, організаційних і практичних засад національного спротиву, застосовувати навички домедичної допомоги,

безпечної поведінки, орієнтування, комунікації та дій у кризових і надзвичайних ситуаціях для збереження життя, здоров'я та захисту держави.

Загальний обсяг: 5 кредитів ЄКТС (150 годин).

- Теоретична підготовка: 60 годин (2 кредити ЄКТС).
- Практична підготовка: 60 годин (2 кредити ЄКТС).
- Самостійна робота: 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Зміст курсу узгоджується з програмними результатами навчання (ПР) та загальними компетентностями (ЗК) освітньо-професійної програми «Хореографія»

№ лекції	Тема лекції	Відповідний ПР	Відповідна ЗК	Відображення в тематиці
1	Національний спротив	ПР24	ЗК07	Формування знань про правові, організаційні та суспільні засади національного спротиву, громадянської відповідальності та готовності до захисту держави.
2	Міжнародне гуманітарне право	ПР24	ЗК07	Засвоєння норм міжнародного гуманітарного права, правил поведінки під час збройних конфліктів та захисту цивільного населення.
3	Психологічна підготовка та стійкість	ПР24	ЗК07	Формування психологічної стійкості, навичок саморегуляції, подолання стресових ситуацій та ефективної взаємодії в умовах небезпеки.
4	Домедична допомога	ПР24	ЗК07	Опанування алгоритмів домедичної допомоги, практичних навичок збереження життя та здоров'я постраждалих у надзвичайних ситуаціях.
5	Тактична підготовка	ПР24	ЗК07	Формування навичок безпечної поведінки, командної взаємодії та виконання дій у кризових і воєнних ситуаціях.
6	Вогнева підготовка (основи)	ПР24	ЗК07	Ознайомлення з правилами безпечного поводження зі зброєю, вимогами безпеки та основами практичної підготовки.
7	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	ПР24	ЗК07	Формування навичок орієнтування на місцевості, використання карт, сучасних навігаційних систем та цифрових засобів навігації.
8	Інженерна підготовка та мінна безпека	ПР24	ЗК07	Засвоєння правил мінної безпеки, розпізнавання вибухонебезпечних

№ лекції	Тема лекції	Відповідний ПР	Відповідна ЗК	Відображення в тематиці
9	Зв'язок та передавання інформації	ПР24	ЗК07	предметів та алгоритмів безпечних дій. Формування навичок користування сучасними засобами зв'язку, інформаційної безпеки та ефективної комунікації.
10	Зброя масового ураження	ПР24	ЗК07	Формування знань про небезпечні фактори зброї масового ураження, засоби індивідуального захисту та порядок дій у разі їх застосування.
11	Виживання та спеціальна підготовка	ПР24	ЗК07	Опанування основ автономного виживання, забезпечення життєдіяльності та безпечної поведінки в екстремальних умовах.
12	Сучасні військові технології, роботизація та безпілотні літальні апарати	ПР24	ЗК07	Ознайомлення із сучасними військовими технологіями, принципами застосування безпілотних систем та правилами безпечної роботи з ними.
13	Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність	ПР24	ЗК07	Інтеграція знань і практичних навичок національного спротиву у професійну діяльність, розвиток відповідальності, дисциплінованості та готовності до виконання фахових завдань в умовах кризових і воєнних ситуацій.

Пояснення: Освітній компонент «**Основи національного спротиву**» має інтегрований характер і спрямований на формування у здобувачів освіти здатності діяти в умовах надзвичайних, кризових і воєнних ситуацій відповідно до вимог освітньо-професійної програми.

Усі теми курсу забезпечують послідовне формування **загальної компетентності ЗК07** через поєднання теоретичної підготовки та практичного відпрацювання алгоритмів дій у небезпечних ситуаціях. Зміст дисципліни сприяє розвитку психологічної стійкості, відповідальності, дисциплінованості, навичок командної взаємодії, безпечної поведінки та готовності до захисту життя, здоров'я людини і суспільства.

Вивчення освітнього компонента забезпечує досягнення **програмного результату навчання ПР24**, який реалізується шляхом опанування правових, організаційних і практичних засад національного спротиву, набуття навичок домедичної допомоги, орієнтування на місцевості, комунікації, мінної безпеки, цивільного захисту, психологічної підготовки та дій у кризових й надзвичайних ситуаціях.

Логіка побудови курсу передбачає поступовий перехід від засвоєння нормативно-правових і теоретичних основ національного спротиву до формування практичних умінь, необхідних для забезпечення особистої безпеки,

взаємодії в колективі та ефективних дій у реальних умовах надзвичайних, кризових і воєнних ситуацій.

3. Структура освітнього компонента

№ з/п	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття ¹	Само-стійна робота
	Аудиторна підготовка²	90	44	22	24
1	Національний спротив	4	2		2
2	Міжнародне гуманітарне право	4	2		2
3	Психологічна підготовка та стійкість	6	2	2	2
4	Домедична допомога	26	10	12	4
5	Тактична підготовка ³	10	8		2
6	Вогнева підготовка (основи) ³	10	6	2	2
7	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	6	4		2
8	Інженерна підготовка та мінна безпека	8	4	2	2
9	Зв'язок та передавання інформації	6	2	2	2
10	Зброя масового ураження	6	2	2	2
11	Виживання та спеціальна підготовка	4	2		2
	Практична підготовка на місцевості⁴	30		30	
1	Тактична підготовка ³	6		6	
2	Вогнева підготовка (основи) ³	10		10	
3	Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості	6		6	
4	Інженерна підготовка та мінна безпека	4		4	
5	Виживання та спеціальна підготовка	4		4	

№ з/п	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття ¹	Само-стійна робота
	Професійно-орієнтована підготовка⁵	30	16	8	6
1	Сучасні військові технології, роботизація та БпЛА (НРК, БНА)	16	6	6	4
2	Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність	14	10	2	2
РАЗОМ		150	60	60	30

Примітки:

¹⁾ Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами замість практичних занять навчальної дисципліни, що наносять шкоду або становлять загрозу їх фізичному стану або стану здоров'я, вивчають за вибором теоретичні заняття дисципліни понад обсяг, визначений Розподілом навчального часу.

²⁾ Практичні заняття Аудиторної підготовки проводяться в закладах освіти з використанням тренажерів, симуляторів, планшетів, макетів.

³⁾ Студенти, віровчення яких забороняє використовувати зброю, замість тем Вогневої та Тактичної підготовки вивчають Військово- або безпеково-орієнтовану фахову компетентність понад обсяг, визначений Розподілом навчального часу.

⁴⁾ Практична підготовка на місцевості проводиться на полігоні, польовому стрільбищі, тактичному полі або спеціалізованому комплексі (інженерне, топографічне містечко), в тирі).

⁵⁾ Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність Професійно-орієнтованої підготовки визначається закладом освіти залежно від профілю підготовки фахівців. Тривалість вивчення теми «Сучасні військові технології, роботизація та БпЛА (НРК, БНА)» може бути збільшена зі збереженням загального обсягу Професійно-орієнтованої підготовки.

4. Теми для самостійного опрацювання

№	Тема самостійної роботи	Години
1	Законодавче забезпечення національного спротиву України та роль громадянина у забезпеченні національної безпеки	2

№	Тема самостійної роботи	Години
2	Основні положення міжнародного гуманітарного права та їх застосування під час збройних конфліктів	2
3	Методи психологічної саморегуляції та подолання стресу в екстремальних ситуаціях	2
4	Алгоритм MARCH та сучасні принципи надання домедичної допомоги	4
5	Правила особистої безпеки та алгоритми дій у кризових і воєнних ситуаціях	2
6	Правила безпечного поводження зі стрілецькою зброєю та заходи безпеки	2
7	Сучасні засоби навігації та орієнтування на місцевості	2
8	Мінна безпека: види вибухонебезпечних предметів та порядок дій при їх виявленні	2
9	Основи інформаційної безпеки та використання сучасних засобів зв'язку	2
10	Засоби індивідуального захисту та порядок дій у разі застосування зброї масового ураження	2
11	Основи автономного виживання та забезпечення життєдіяльності в екстремальних умовах	2
12	Сучасні військові технології та застосування безпілотних систем у сфері безпеки	4
13	Використання професійних компетентностей у забезпеченні національної безпеки та цивільного захисту	2
Разом		30

5. Програма освітнього компонента.

Тема 1. Національний спротив

- **Національно-патріотична підготовка:** Шлях становлення нації, перспективи розвитку держави, історія захисту України, формування національної ідентичності, бойовий шлях українського війська.
- **Правові засади:** Законодавство України про національний спротив, мета, завдання та складові (Сили Територіальної оборони, Рух опору, добровільні формування територіальних громад, підготовка населення), мотивація до захисту Вітчизни.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

мету підготовки держави до здійснення заходів з національного спротиву, основні завдання національного спротиву, важливі складові національного спротиву;

історію формування національного спротиву та його складових в умовах відсічі збройної агресії;

вміти:

набуттю здобувачами освіти знань з виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Тема 2. Міжнародне гуманітарне право

- **Норми та принципи:** Правила ведення війни, заборонені засоби і методи ведення війни, захист цивільного населення та жертв збройних конфліктів, права військовополоненого й інтернованої особи та правила поводження з ними. Визначення окупованої території, відповідальність окупанта, захист населення, гуманітарні потреби, право власності, зміна демографії. Основи діяльності міжнародного руху червоного хреста та червоного півмісяця.

- **Відповідальність:** Наслідки порушення норм міжнародного гуманітарного права та механізми документування злочинів.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

основні терміни та поняття МГП;

відповідальність за порушення норм МГП;

основні поняття юридичної відповідальності за порушення правових норм;

вміти:

поводитись з військовополоненими не порушуючи МГП.

Тема 3. Психологічна підготовка та стійкість

- **Стресостійкість:** Прийоми, методи та способи саморегуляції психіки, особливості впливу стресових факторів на психіку людини, дезадаптивні стани людської психіки, які виникають у відповідь на стрес та їх види (істерика, паніка, агресія, ступор). Диференціація стресових станів людини в умовах бойових дій, в окупації, на підконтрольній державі території. Подолання страху та паніки.

- **Допомога:** Застосування прийомів саморегуляції психіки в стресових ситуаціях, виявлення та класифікація дезадаптивних станів людської психіки, які виникають у відповідь на стрес. Протокол надання першої психологічної допомоги «б.П», надавання першої психологічної допомоги в екстремальних умовах, подолання дезадаптивних станів людської психіки, надання психологічної самопомоги, контроль за власними психологічними реакціями та станами.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

прийоми та способи психічної саморегуляції;
негативні психічні реакції та способи їх подолання;

вміти:

надавати першу психологічну допомогу та самодопомогу;
контролювати свої психічні стани і виконувати дії в стані нервово-психічного збудження.

Тема 4. Домедична допомога

- **Тактична медицина:** Основи і принципи надання домедичної допомоги. Склад індивідуальної медичної аптечки. Техніка накладання турнікету та імпровізованих джгутів. Способи зупинки видів кровотеч, забезпечення прохідності дихальних шляхів, допомога при травмах грудної клітки, внутрішніх органів, кінцівок, профілактика захворювань і травматизму. Способи переміщення постраждалого.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

алгоритм домедичної допомоги на етапі «допомога під вогнем/під загрозою» (Care under fire/Threat, CUF); способи та методи евакуації;
принципи та застосування допомоги в польових умовах (TFC);

вміти:

здійснювати евакуацію пораненого одним рятувальником: за лямки, під пахви, за пасок, модифікований метод пожежника;
здійснювати евакуацію пораненого двома рятувальниками: за лямки, під пахви, за пасок і шию;
надавати першу допомогу при пораненнях, кровотечах, отруєннях та інших бойових ураженнях з використанням АМЗІ та табельних засобів;
готувати та здійснювати медичну евакуацію;
здійснювати огляд постраждалого на наявність масивних кровотеч у різних умовах;
перевіряти прохідність дихальних шляхів;
виконувати нормативи з домедичної допомоги.

Тема 5. Тактична підготовка

- **Індивідуальна та групова тактика:** Дії солдата в бою. Способи пересування на полі бою, дії під час вогневого ураження ворога, робота в «двійках», порядок зайняття та зміни вогневої позиції.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

основи загальновійськового бою, призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО Сухопутних військ Збройних сил України;

призначення, класифікація, бойові можливості, форми, способи, основні тактичні прийоми застосування БпЛА;

основні демаскуючі ознаки, слабкі місця БпЛА та можливості їх виявлення;

порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника;

порядок знищення броньованих об'єктів противника на передньому краї оборони;

порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), алгоритм дій у випадку обходу противником з флангу або виходу противника в тил, прориву переднього краю танками (ББМ) противника;

порядок дій у наступальному бою,

вміти:

виконувати обов'язки солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника;

знищення броньованих об'єктів противника на передньому краї оборони;

виконувати порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну);

виконувати порядок дій у випадку обходу противником з флангу або виходу противника в тил, прориву переднього краю танками (ББМ) противника, або вогневої (маневреної) групи;

займати вихідне положення для наступу й підготовка до атаки;

виконувати дії у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БпЛА;

виконувати дії у випадку виходу у фланг противника та штурму траншеї, а також при застосуванні наступальних (оборонних) гранат під час наступу.

Тема 6. Вогнева підготовка

- **Зброя:** Маніпуляції з АК/AR системами, правила безпеки, прицілювання, коригування вогню та усунення несправностей стрілецької зброї.

Проведення практичних стрільб, виконання вогневих вправ та використання стрілецької зброї і боєприпасів здійснюються відповідно до вимог Курсу стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин КРП 03.032.056 – 2018 (01).

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

призначення, тактико-технічні характеристики, бойові властивості, загальну будову, принцип дії, порядок неповного розбирання і збирання після неповного розбирання, а також порядок обслуговування зброї після стрільби;

призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї;

нормальні (табличні) умови стрільби;

особливості визначення вихідних установок для стрільби з автомату по повітряним цілям;

порядок спостереження за полем бою та вибору цілі, вихідні установки для зброї, порядок ведення та коректування вогню, способи цілевказівки;

основи управління вогнем та порядок постановки вогневих завдань;

порядок застосування нічних стрілецьких прицілів та приладів спостереження;

заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю;

вміти:

застосовувати стрілецьку зброю;

проводити перевірку бою зброї та приведення її до нормального бою на різних відстанях;

виконувати:

підготовчу вправу «Навчання кучності стрільби з положення лежачи на відстані 25 м»;

підготовчу вправу «Навчання кучності стрільби з різних положень на відстані 25 м»;

підготовчу вправу «Навчання кучності стрільби з різних положень на відстані 100 м»;

підготовчу вправу «Навчання в одноманітному та правильному прицілюванні»;

підготовчу вправу «Відпрацювання навиків одноманітної стрільби».

Тема 7. Військова топографія, навігація і орієнтування на місцевості

- **Орієнтування:** Робота з картами, орієнтування на місцевості та при поганих погодних умовах (в умовах обмеженої видимості), визначення точки стояння, сторін горизонту, орієнтирів і відстаней до об'єктів. Порядок руху за азимутом, способи дотримання напрямку руху і подолання (обходу) перешкод.

- **Цифрові рішення:** Використання ПАК «Кропива», OsmAnd, MilChat та інших засобів для навігації.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, топографічної карти та місцевих предметів;

орієнтування на місцевості за допомогою геоінформаційних систем;

вміти:

орієнтуватися на незнайомій місцевості за топографічною картою та без неї, здійснювати планування та рухатися за визначеним маршрутом;

орієнтуватися на місцевості із застосуванням програмного комплексу «Кропива», «MilChat»;

рухатися по маркерам та за допомогою БпЛА.

Тема 8. Інженерна підготовка та мінна безпека

- **Мінна безпека:** Основи мінної безпеки. Класифікація вибухонебезпечних предметів, демаскуючі ознаки вибухових засобів. Порядок дій при виявленні мін і вибухонебезпечних предметів.
- **Фортифікація:** Інженерне облаштування позицій, маршрутів та маскуванню. Використання властивостей місцевості. Види інженерних загороджень, основні засоби і способи їх подолання.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

інженерне обладнання та маскуванню позицій в умовах застосування противником ударних БпЛА;

протитанкові та протипіхотні міни, їх характеристику, будову, їх установлення та знешкодження, інженерні загородження, їх утримання та подолання;

заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами.

вміти:

визирати місця для обладнання вогневої позиції для стрільби, її фортифікаційне обладнання (розміри) та порядок маскуванню.

Тема 9. Зв'язок та передавання інформації

- **Комунікація:** Принципи роботи доступних засобів зв'язку. Правила радіообміну, робота з радіостанціями малої потужності. Використання стандартів зв'язку та телекомунікаційних протоколів.
- **Безпека:** Захист інформації в цифрових мережах, використання супутникового зв'язку.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

основні способи зв'язку, тактичні сигнальні жести;

правила ведення переговорів, правила користування засобами зв'язку, порядок дій під час застосування противником засобів перешкоджання і подавлення зв'язку.

вміти:

використовувати основні способи зв'язку, застосовувати тактичні сигнальні жести;

усувати типові помилки і несправності під час експлуатації засобів зв'язку, що виводять їх з ладу.

Тема 10. Зброя масового ураження.

- **Знати:** види радіаційного, хімічного, біологічного зараження та захист від них, види зброї масового ураження та радіаційних, хімічних небезпечних об'єктів, порядок дій на зараженій місцевості.
- **Вміти:** розпізнати ознаки застосування ядерної зброї, хімічної атаки і бойових біологічних речовин, діяти на зараженій ділянці місцевості.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

ознаки ядерного вибуху, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин;

засоби індивідуального захисту;

дії особового складу на зараженій місцевості;

вміти:

користуватися протигазом та загальновійськовим захисним комплектом;

одягати протигаз, загальновійськовий захисний комплект;

діяти за сигналом «Хімічна тривога»;

виконувати нормативи:

одягання протигазу;

одягання загальновійськового захисного комплекту і протигазу;

дії за спалахом ядерного вибуху;

дії за сигналом «Хімічна тривога».

Тема 11. Виживання та спеціальна підготовка

- **Автономія:** Дії за сигналами оповіщення та під час обстрілів. Добування і очищення води, розведення вогню, приготування їжі в екстремальних умовах, захист від переохолодження, спорудження і обладнання укриттів, маскування розташування і слідів перебування.

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

порядок організації переміщення пересування на території, яка контролюється противником;

основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах;

вміти:

організувати та облаштувати місця розташування для малого підрозділу в умовах можливої зустрічі з противником;

протидіяти впливу природних умов на організм людини.

Тема 12. Сучасні військові технології, роботизація та безпілотні літальні апарати (наземні роботизовані комплекси, безпілотні надводні апарати).

- **Дрони:** Технічні характеристики різновиди та призначення безпілотних (роботизованих) систем, основні компоненти конструкції та

технічні параметри БпЛА (НРК, БНА), основи і правила управління дронами, заборонені зони та рекомендації щодо безпеки.

- **Протидія:** Основи радіоелектронної боротьби і розвідки, призначення та типи засобів РЕР та РЕБ. Дії цивільного населення при застосуванні ворогом БпЛА (НРК, БНА).

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

основні компоненти БпЛА, принцип роботи складових, правила обслуговування, базові принципи фото та відео зйомки, правила безпеки, основні ризики;

вміти:

підготувати БпЛА (НРК, БНА) до польоту, запуск та керування БпЛА (НРК, БНА), виконання простих маневрів, робити фото та відео зйомку, повертати БпЛА (НРК, БНА), обслуговувати БпЛА (НРК, БНА), використовувати базові програми для керування, оновлювати програмне забезпечення БпЛА (НРК, БНА).

Тема 13. Військово- або безпеково-орієнтована фахова компетентність.

- **Профільне навчання:** Застосування фахових знань у контексті національного спротиву (національна безпека; правоохоронна діяльність; кібербезпека; захист інформації; державна пропаганда, протидія ворожій пропаганді; основи стратегічної комунікації; основи лідерства, процедура формування і прийняття управлінських рішень; дії державних органів та населення в умовах стану війни, правових режимів воєнного і надзвичайного стану та державного кордону, надзвичайних і кризових ситуацій, в зонах надзвичайної екологічної ситуації; мобілізаційна підготовка та мобілізація; робота з персоналом, рекрутинг; обробка даних; логістика; транспорт; інженерія; іноземні мови; капеланство; фізична культура і спорт; тощо).

У результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні знати і вміти провадити професійну діяльність за військово- або безпеково-орієнтованими фаховими компетентностями, визначеними освітніми програмами та навчальними планами.

6. Питання до заліку

1. Поняття, мета та основні завдання національного спротиву України.
2. Складові системи національного спротиву та їх функції.
3. Правові засади національного спротиву України.
4. Основні принципи міжнародного гуманітарного права.
5. Захист цивільного населення під час збройних конфліктів.
6. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права.
7. Психологічна стійкість людини в умовах кризових і воєнних ситуацій.

8. Способи саморегуляції та подолання стресу.
9. Перша психологічна допомога постраждалим.
10. Основні принципи надання домедичної допомоги.
11. Алгоритм MARCH та його застосування.
12. Способи зупинки критичних кровотеч.
13. Правила евакуації та транспортування постраждалих.
14. Основи тактичної підготовки та безпечної поведінки в бойових умовах.
15. Дії під час артилерійського обстрілу та застосування безпілотних літальних апаратів.
16. Основні правила безпечного поводження зі стрілецькою зброєю.
17. Військова топографія: способи орієнтування на місцевості.
18. Використання сучасних навігаційних систем і цифрових засобів орієнтування.
19. Основи мінної безпеки та правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.
20. Інженерне обладнання та маскування позицій.
21. Основні засоби зв'язку та правила передавання інформації.
22. Інформаційна безпека та правила безпечного користування сучасними засобами зв'язку.
23. Види зброї масового ураження та їх уражальні фактори.
24. Засоби індивідуального захисту та порядок дій у разі радіаційної, хімічної або біологічної небезпеки.
25. Основи автономного виживання в екстремальних умовах.
26. Дії населення під час надзвичайних, кризових і воєнних ситуацій.
27. Сучасні військові технології та сфери застосування безпілотних систем.
28. Основи протидії інформаційно-психологічному впливу та дезінформації.
29. Використання професійних компетентностей у забезпеченні національної безпеки та цивільного захисту.
30. Комплексні дії громадянина щодо збереження життя, здоров'я та безпеки населення в умовах надзвичайних, кризових і воєнних ситуацій.

7. Методи та форми навчання

Навчання за освітнім компонентом «**Основи національного спротиву**» здійснюється із застосуванням сучасних освітніх технологій, спрямованих на поєднання теоретичної підготовки та формування практичних навичок безпечної поведінки, домедичної допомоги, психологічної стійкості й готовності до дій у надзвичайних, кризових і воєнних ситуаціях.

Форми навчання

Лекційні заняття спрямовані на:

- засвоєння правових, організаційних та практичних засад національного спротиву;
- формування знань з міжнародного гуманітарного права, цивільного захисту та мінної безпеки;

- ознайомлення із сучасними військовими технологіями, засобами зв'язку та навігації;
- розвиток культури безпеки, громадянської відповідальності та психологічної стійкості.

Практичні заняття передбачають:

- відпрацювання навичок домедичної допомоги;
- виконання практичних вправ з орієнтування на місцевості;
- відпрацювання алгоритмів дій у надзвичайних і кризових ситуаціях;
- моделювання ситуацій, пов'язаних із мінною небезпекою, евакуацією та цивільним захистом;
- розвиток навичок командної взаємодії, комунікації та прийняття рішень.

Самостійна робота передбачає:

- опрацювання нормативно-правових документів;
- вивчення рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів;
- аналіз практичних ситуацій;
- підготовку до практичних занять і диференційованого заліку.

Методи навчання

У процесі викладання освітнього компонента застосовуються:

- словесні методи (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж);
- наочні методи (демонстрація навчальних матеріалів, схем, відеоматеріалів, засобів індивідуального захисту, навчального обладнання);
- практичні методи (тренування, відпрацювання практичних навичок, виконання ситуаційних вправ);
- проблемно-пошукові методи (аналіз практичних ситуацій, розв'язання ситуаційних завдань);
- інтерактивні методи (робота в малих групах, моделювання ситуацій, дискусії);
- цифрові методи навчання із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

8. Методи оцінювання та контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до принципів об'єктивності, систематичності, академічної доброчесності та компетентнісного підходу.

Поточний контроль передбачає:

- усне опитування;
- виконання практичних завдань;
- розв'язання ситуаційних (кейс-) завдань;
- оцінювання практичних навичок з домедичної допомоги;
- оцінювання виконання вправ з орієнтування, безпечної поведінки та командної взаємодії;
- перевірку результатів самостійної роботи;
- тестовий контроль (за потреби).
-

Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю є **залік**, який передбачає перевірку рівня засвоєння теоретичних знань і сформованості практичних навичок відповідно до програмних результатів навчання.

Під час оцінювання враховуються:

- повнота та правильність теоретичних знань;
- уміння застосовувати знання для вирішення практичних ситуацій;
- сформованість навичок безпечної поведінки та домедичної допомоги;
- здатність діяти відповідно до встановлених алгоритмів у надзвичайних, кризових і воєнних ситуаціях;
- уміння працювати в команді, приймати обґрунтовані рішення та дотримуватися вимог безпеки.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид діяльності	Бали
Усні відповіді	10
Практичні навички	25
Кейсові завдання	15
Самостійна робота	10
Разом	60

Залік – 40 балів.

15 балів — теоретичне питання;

25 балів — комплексне ситуаційне завдання (наприклад: "Ваші дії під час артобстрілу. Є поранений. Опишіть алгоритм дій, правила безпеки, домедичну допомогу та евакуацію").

9. Оцінювання результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти
90–100	A	відмінно	Здобувач освіти володіє глибокими, системними знаннями правових, організаційних і практичних засад національного спротиву, вільно орієнтується в алгоритмах дій у надзвичайних, кризових і воєнних ситуаціях, аргументовано пояснює порядок надання домедичної допомоги, правила безпечної поведінки, орієнтування та комунікації. Упевнено застосовує знання під час виконання практичних завдань, демонструє відповідальність, психологічну стійкість, самостійність мислення та готовність до командної взаємодії.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти
82–89	B	дуже добре	Має міцні знання основних положень національного спротиву, правильно характеризує правові та практичні аспекти дисципліни, вміє застосовувати набуті знання під час виконання практичних завдань. Допускає незначні неточності, які не впливають на загальний рівень підготовки. Володіє достатніми знаннями з основ національного спротиву, розуміє порядок дій у більшості типових ситуацій, однак має труднощі з аргументацією окремих положень або застосуванням знань у нестандартних ситуаціях. Практичні навички сформовані на достатньому рівні.
74–81	C	добре	Демонструє обмежене розуміння навчального матеріалу, неповно пояснює окремі питання, допускає помилки під час виконання практичних завдань. Потребує допомоги викладача при аналізі ситуацій та виборі правильного алгоритму дій.
64–73	D	задовільно	Має поверхові знання основних понять дисципліни, фрагментарно орієнтується у правових та практичних засадах національного спротиву. Практичні навички сформовані на мінімально достатньому рівні, відповіді неповні, самостійність мислення недостатньо розвинена.
60–63	E	достатньо	Володіє уривчастими знаннями, не розуміє більшості основних понять дисципліни, не може правильно пояснити алгоритми дій у надзвичайних ситуаціях або застосувати їх на практиці. Допускає суттєві помилки у відповідях і виконанні практичних завдань.
35–59	FX	незадовільно, з можливістю повторного складання	Не володіє навчальним матеріалом, не знає основних положень національного спротиву, не здатний пояснити порядок дій у кризових чи надзвичайних ситуаціях, не демонструє мінімально необхідних теоретичних знань і практичних умінь.
0–34	F	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням	

10. Методичні вказівки та умови навчання

1. Інклюзивність: Програма адаптується для студентів з обмеженнями за станом здоров'я та для студентів, віровчення яких забороняє використовувати зброю, через заміну активних військових практик

теоретичними і практичними компонентами військового спрямування за спеціальністю.

2. Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою: Здобута повна загальна середня освіта, що включала вивчення навчального предмета «Захист України» та участь у заходах військово-патріотичного виховання молоді.

3. Формат навчання: Теоретичні теми можуть викладатися дистанційно, практичні заняття вивчаються виключно очно за особистою участю здобувача освіти.

В умовах воєнного стану студенти чоловічої статі у віці до 23 років, які здобувають вищу освіту за денною формою навчання з використанням бази дистанційного навчання і перебувають за кордоном, можуть прибувати до України для проходження практичних занять та повертатись за кордон скориставшись правом безперешкодного перетину державного кордону згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2025 р. № 1031 «Про внесення змін до Правил перетинання державного кордону громадянами України».

Здобувачам вищої освіти, які пройшли підготовку і надали свідоцтва Центрів національного спротиву про проходження курсів підготовки громадян України до національного спротиву, визначати результати навчання за навчальною дисципліною «Основи національного спротиву» застосовувавши процедуру визнання в освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Центрах національного спротиву, в межах автономії закладів вищої освіти, визначеної спеціальними законами, та згідно з Порядком визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, затвердженого наказом МОН від 08.02.2022 № 130, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 16.03.2022 за № 328/37664.

Здобувачі освіти, які належать до діючих згідно з законодавством України релігійних організацій, віровчення яких не допускає користуватися зброєю, можуть замінити вивчення складових навчальної дисципліни «Основи національного спротиву», пов'язаних із застосуванням і використанням зброї, оволодінням іншими компонентами, що не суперечать їх віровченню.

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами, за їх заявою та згідно з підтвердними документами закладів охорони здоров'я, звільняються від практичних занять навчальної дисципліни «Основи національного спротиву», що наносять шкоду або становлять загрозу їх фізичному стану або стану здоров'я.

При викладанні тем застосовуються такі методи контролю: поточний, тематичний, самоконтроль.

Після закінчення вивчення навчальної дисципліни проводиться залік.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність визначаються закладами освіти, про що інформуються здобувачі освіти на початку вивчення тем.

4. Партнерство: Реалізація практичної частини у співпраці з Силами територіальної оборони Збройних Сил, силами оборони України, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та з Центрами підготовки громадян до національного спротиву.

11. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами).
2. Про національний спротив : Закон України від 16 липня 2021 р. № 1702-ІХ.
3. Про основи національного спротиву : Типова програма навчальної дисципліни для закладів вищої освіти. – Київ : Міністерство освіти і науки України, 2025.
4. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 № 1932-ХІІ (зі змінами).
5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VІІІ.
6. Женевські конвенції про захист жертв війни від 12 серпня 1949 року та Додаткові протоколи до них.
7. Домедична допомога в умовах бойових дій : навчальний посібник / за ред. В. О. Крилюка. – Київ : ВСВ «Медицина», 2022.
8. Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки : навчальний посібник / за заг. ред. І. О. Пуляєва. – Одеса : НУ «Одеська морська академія», 2021.

Додаткова

1. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 № 5403-VІ.
2. Про затвердження Порядку підготовки громадян України до національного спротиву : постанова Кабінету Міністрів України (чинна редакція).
3. Міністерство оборони України. **Посібник з базової загальновійськової підготовки.** – Київ, 2024.
4. Міжнародний Комітет Червоного Хреста. **Основи міжнародного гуманітарного права** : навчально-методичні матеріали.
5. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. **Мінна безпека. Правила безпечної поведінки** : інформаційно-методичні матеріали.

6. Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки. **Матеріали з протидії дезінформації та інформаційно-психологічним операціям.**
7. Міністерство охорони здоров'я України. **Домедична допомога в екстрених ситуаціях** : методичні рекомендації.

Інтернет-ресурси

- Верховна Рада України — <https://zakon.rada.gov.ua/>
- Міністерство оборони України — <https://www.mil.gov.ua/>
- Міністерство освіти і науки України — <https://mon.gov.ua/>
- Державна служба України з надзвичайних ситуацій — <https://dsns.gov.ua/>
- Міністерство охорони здоров'я України — <https://moz.gov.ua/>
- Міжнародний Комітет Червоного Хреста — <https://www.icrc.org/uk>